

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა N 113

13.11.2019

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: საერთაშორისო მნიშვნელობის (ს-8) ხაშური-ახალციხე-ვალეს (თურქეთის რესპუბლიკის საზღვარი) საავტომობილო გზის კმ 13 (12+240)-ზე მდ. ნაღვარევის ღელეზე არსებული სახიდე გადასასვლელის ნაცვლად ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა და ექსპლუატაცია;

საქმიანობის განმახორციელებელის დასახელება და მისამართი: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი, ალ. ყაზბეგის გამზირი N12;

საქმიანობის განხორციელების ადგილი: ბორჯომის მუნიციპალიტეტი, დაბა ახალდაბას მიმდებარე ტერიტორია;

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 20.09.2019;

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „ავანბეკი“.

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილია „საერთაშორისო მნიშვნელობის (ს-8) ხაშური-ახალციხე-ვალეს (თურქეთის რესპუბლიკის საზღვარი) საავტომობილო გზის კმ 13 (12+240)-ზე მდ. ნაღვარევის ღელეზე არსებული სახიდე გადასასვლელის ნაცვლად ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტის სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციით დგინდება, რომ საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ბორჯომის მუნიციპალიტეტში, დაბა ახალდაბის მიმდებარე ტერიტორიაზე, საერთაშორისო მნიშვნელობის ხაშური-ახალციხე-ვალეს საავტომობილო გზის მე-13 კმ-ზე, სადაც დაგეგმილია მდ. ნაღვარევის ღელეზე ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა.

სკოპინგის ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო ხიდის მშენებლობა იგეგმება არსებული ხიდის ადგილზე. არსებული სახიდე გადასასვლელი აგებულია გასული საუკუნის 60-იან წლებში და წარმოადგენს ერთმალაიან, ჭრილი სისტემის ხიდს. ხიდის სიგრძე 6 მეტრია, სავალი ნაწილი (გაბარიტი) -19 მეტრი, ხოლო სიგანე (მანძილი მოაჯირებს შორის)- 20.2 მეტრი. როგორც სკოპინგის ანგარიშშია აღნიშნული, სახიდე გადასასვლელის მალის ნაშენის მონოლითური რკინაბეტონის კონსტრუქციები და ბურჯი არასათანადო მდგომარეობაშია. ღელეს დინების მოუწესრიგებელმა რეჟიმმა ზოგიერთ ადგილებში

მოახდინა სანაპირო ბურჯების მწყობრიდან გამოსვლა. ხიდის მზიდუნარიანობა ვერ აკმაყოფილებს თანამედროვე დატვირთვებს და მასზე მოძრაობა არ არის უსაფრთხო.

საპროექტო ხიდი წარმოადგენს ორმალიან, მონოლითურ რკინა-ბეტონის ჩარჩოვან კონსტრუქციას. საპროექტო ხიდის და მასთან მისასვლელების სიგრძე შეადგენს დაახლოებით 200 მეტრს, სიგანე (მანძილი მოაჯირებს შორის)- 13.8 მეტრი. მანძილი საპროექტო სახიდე გადასასვლელიდან უახლოეს საცხოვრებელ სახლამდე შეადგენს დაახლოებით 35 მეტრს.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, მშენებლობის პირველ ეტაპზე ხორციელდება დაკვალვითი სამუშაოები, საწარმოო ბაზის მოწყობა, საყოფაცხოვრებო ნაგებობების მონტაჟი, დროებითი ტექნოლოგიური გზების მოწყობა და ბურჯების ქვაბულების დამუშავება; მეორე ეტაპზე ხორციელდება ხიდის კონსტრუქციის არმირებისა და დაბეტონების სამუშაოები. მესამე ეტაპზე ეწყობა ხიდის სავალი ნაწილი, მოაჯირები, ტროტუარები, თვალამრიდები და სხვა. პარალელურ რეჟიმში მიმდინარეობს მისასვლელების მოწყობა. ხიდის მშენებლობის დროს დროებითი ასაქცევი გზის მოწყობა არ არის გათვალისწინებული, ვინაიდან საპროექტო მონაკვეთი გადის დასახლებულ პუნქტში, მეორეს მხრივ ტერიტორიას ესაზღვრება მდ. მტკვარი, რაც გარკვეულ სივრცით შეზღუდვებს ქმნის, აქედან გამომდინარე ხიდის მშენებლობა დაგეგმილია ორ ეტაპად (მონაცვლეობით).

პროექტირებისას განიხილებოდა ხიდის კონსტრუქციული ალტერნატივები. სკოპინგის ანგარიშში არაქმედების ალტერნატივასთან ერთად წარმოდგენილია საპროექტო სახიდე გადასასვლელის ორი კონსტრუქციული („A“ და „B“) ალტერნატივა. შერჩეული ალტერნატივის (ალტერნატივა „B“) უპირატესობად მიჩნეულ იქნა მალის ნაშენის მცირე სამშენებლო სიმაღლე და კონსტრუქციის მიერ წყლის საანგარიშო ხარჯის გატარების შესაძლებლობა.

სკოპინგის ანგარიშის შესაბამისად ხიდის მშენებლობის დროს დაგეგმილია სამშენებლო ბანაკის მოწყობა. სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიის შერჩევისას გათვალისწინებულია ბანაკის მოწყობა სამშენებლო უბნების სიახლოვეს, ადვილად მისადგომ ტერიტორიაზე; ხელსაყრელი რელიეფი და საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები; მცენარეული საფარის თვალსაზრისით ნაკლებად ღირებული ტერიტორიის გამოყენება; ხმაურის და ემისიების წყაროების მოსახლეობიდან შეძლებისდაგვარად მაქსიმალურ მანძილზე განთავსდება და ა.შ. აღნიშნული რეკომენდაციების გათვალისწინება უნდა მოხდეს ფუჭი ქანების სანაყარო ტერიტორიების შერჩევისას. ანგარიშში დროებითი სამშენებლო ინფრასტრუქტურის მოსაწყობ ტერიტორიასთან დაკავშირებით განმარტებულია, რომ ფართობი დაზუსტდება შემდგომი კვლევების ფარგლებში და იგი შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს როგორც ბანაკის მოსაწყობად, ასევე ნაწილობრივ ფუჭი ქანების დასაწყობებისთვის.

ანგარიშის მიხედვით, სამშენებლო ბანაკის მოსაწყობად საჭიროა 1 სადარაჯო ჯიხური, 1 სასაწყობე კონტეინერი, 1 ბიოტუალეტი, 1 საოფისე კონტეინერი.

სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისთვის საჭირო მასალების (ასფალტ-ბეტონის, ქვიშა-ხრემის, ხიდის კონსტრუქციული ნაწილების) შემოტანა დაგეგმილია მუნიციპალიტეტში არსებული საწარმოებიდან.

ხიდის მშენებლობის პროცესში წყლის გამოყენება მოხდება მხოლოდ სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით, ვინაიდან როგორც უკვე აღინიშნა, ტერიტორიაზე დაგეგმილია მზა სამშენებლო მასალის შემოტანა. სასმელ-სამეურნეო მიზნებისთვის სამშენებლო ტერიტორიაზე შესაძლებელია მოეწყოს წყლის სამარაგო რეზერვუარი, რომელიც პერიოდულად შეივსება ავტოცისტერნის გამოყენებით. სამეურნეო-ფეკალური წყლების შესაგროვებლად მოეწყობა საასენიზაციო ორმო, რომლის დაცლა მოხდება საასენიზაციო მანქანების საშუალებით.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე სამინისტრომ უზრუნველყო წარმოდგენილი სკოპინგის ანგარიშის ვებგვერდზე და დაბა ახალდაბის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე განთავსება. აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით 2019 წლის 15 ოქტომბერს სამინისტრომ დაბა ახალდაბის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში უზრუნველყო საჯარო განხილვის ჩატარება, რომელსაც ესწრებოდნენ გარემოს დაცვისა სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენელი, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წარმომადგენელი, ბორჯომის მუნიციპალიტეტის მერიის წარმომადგენელი, დაბა ახალდაბის მოსახლეობა. დამსწრე საზოგადოების მხრიდან საჯარო განხილვაზე აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები არ გამოთქმულა. წარმოების პროცესში საზოგადოების მხრიდან წერილობითი შენიშვნები არ წარმოდგენილა.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი და გზმ-ს პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზმ-ს ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზმ-ს ანგარიში უნდა მოიცავდეს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;
2. **გზმ-ს ანგარიშს უნდა დაერთოს** „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;
3. **გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი** უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზმ-ს პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1 გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზმ-ის ანგარიში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;

4. გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- პროექტის აღწერა;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, საპროექტო ხიდის განთავსების ტერიტორიის ალტერნატიული ვარიანტები და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივა;
- საპროექტო ხიდის ძირითადი პარამეტრები და დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილის GIS კოორდინატები;
- ინფორმაცია არსებული ხიდის და მისი დემონტაჟის შესახებ;
- სამშენებლო ბანაკის, სანაყაროების, დროებითი სამშენებლო ინფრასტრუქტურის მოსაწყობი ტერიტორიის shape ფაილები;
- ფუჭი ქანების სანაყაროს ადგილმდებარეობის კოორდინატები;
- გზის საფარის და განივი კვეთების შესახებ ინფორმაცია;
- საპროექტო ხიდის ძირითადი ინფრასტრუქტურის დაშორება მოსახლეობასთან კონკრეტული მანძილების მითითებით;
- ხიდის მშენებლობასთან დაკავშირებული საკითხების დეტალური აღწერა;
- ინფორმაცია მდინარის ცოცხალ კვეთში ტექნიკის განთავსებასთან დაკავშირებით, წყლის სიმღვრივის მატების საფრთხის გათვალისწინებით;
- ინფორმაცია საპროექტო ადგილამდე მისასვლელი გზის აღწერილობის შესახებ;

4.1 სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების შესახებ ინფორმაცია, კერძოდ :

- მცენარეული და ნიადაგის საფარის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- როგორი თანმიმდევრობით (ვადების მითითებით) განხორციელდება საპროექტო ხიდის მშენებლობა;
- მშენებლობაზე დასაქმებული ადამიანების საერთო რაოდენობა, მათ შორის ადგილობრივ დასაქმებულთა წილი;
- მშენებლობაში გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- საიდან მოხდება ხიდის მშენებლობისთვის საჭირო ინერტული მასალების მოპოვება;
- სამშენებლო მასალების დამზადების შესახებ ინფორმაცია;
- სამშენებლო მასალების დამზადებისთვის საჭირო წყლის გამოყენების საკითხები;
- ინფორმაცია ბეტონის სამუშაოების, ფუნდამენტებისა და ხიდის სტრუქტურული მოწყობის შესახებ;
- ფუჭი ქანების განთავსების ადგილმდებარეობის კოორდინატები, მათი მოცულობა და შესაბამისი საპროექტო დოკუმენტაცია;
- ხიდის მშენებლობისათვის საჭირო მასალების რაოდენობა;

4.2 სამშენებლო ბანაკის განთავსების შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის:

- სამშენებლო ბანაკის გენ-გეგმა, ექსპლიკაციით;
- ბანაკის განთავსების ადგილის ფართობი და GIS კოორდინატები;
- სამშენებლო ბანაკის სასმელ-სამეურნეო და ტექნიკური წყალმომარაგება, მათ შორის სამარაგო რეზერვუარის შესახებ ინფორმაცია;
- სამშენებლო ბანაკზე წარმოქმნილი ჩამდინარე წყლების მართვის საკითხები;
- მონაცემები მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი ნარჩენების შესახებ;
- ინფორმაცია სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიაზე საწვავი რეზერვუარის მოწყობასთან დაკავშირებით (განთავსების შემთხვევაში ადგილის GPS კოორდინატების მითითება, ტევადობა, ავარიული დაღვრის შემთხვევაში შემაკავებელი ბარიერის მოწყობის შესახებ ინფორმაცია);

4.3 საპროექტო დერეფანში ჩასატარებელი გეოლოგიური კვლევების ანგარიში:

- გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა: რელიეფი (გეომორფოლოგია); გეოლოგიური აგებულება, ტექტონიკა, სეისმური პირობები, ჰიდროლოგიური პირობები, საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები;
- საშიში გეოლოგიური პროცესების შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ხიდის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, დამცავი ღონისძიებების მითითებით;
- საპროექტო ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური რუკა, საინჟინრო გეოლოგიური ჭრილები;
- მშენებლობის დაწყებამდე საპროექტო დერეფანში ჩასატარებელი დეტალური საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევების შესახებ ინფორმაცია;
- საპროექტო დერეფანში ჩატარებული საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევის შედეგები;
- გეოლოგიური კვლევების შედეგების გათვალისწინებით შემუშავებული დასკვნები და რეკომენდაციები;

4.4 ჰიდროლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- მდინარე ნაღვარევის ღელის ჰიდროლოგია;
- მდინარე ნაღვარევის ღელის წყლის რეჟიმი, წყალმცირობისა და წყალუხვობის პერიოდში;
- ეროზიული პროცესების შესახებ ინფორმაცია და საჭიროების შემთხვევაში ეროზიის საწინააღმდეგო ღონისძიებების შესახებ ინფორმაცია, მათ შორის საჭიროების შემთხვევაში, მდ. ნაღვარევის ღელეს გამწმენდი და ნაპირსამაგრი ღონისძიებების შესახებ;

4.5 ბიოლოგიური გარემო: საპროექტო ტერიტორიის ფლორისა და მცენარეული საფარის დეტალური აღწერა; საქართველოს იშვიათი და წითელი ნუსხის სახეობები, რომლებიც გვხვდება დაგეგმილ საპროექტო დერეფანში; ხმელეთის ფაუნა; საპროექტო დერეფანში გავრცელებული საქართველოს წითელ ნუსხაში შეტანილი ცხოველთა სახეობები; საკვლევი არეალი და სავლე კვლევის მეთოდები, სენსიტიური ადგილები, სავლე კვლევის შედეგები;

- სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია, უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ფლორაზე და ფაუნაზე (მათ შორის იქთიოფაუნაზე), მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე. ამასთან, წარმოდგენილ იქნას ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები ფოტომასალასთან ერთად;

5. გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეული კომპონენტისათვის და პროექტის განხორციელების შედეგად მოსალოდნელი ზემოქმედებების შეჯამება, მათ შორის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მშენებლობის ეტაპზე, ემისიები სამშენებლო ტექნიკის მუშაობისას;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება და საშიში გეოდინამიკური პროცესები, შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებებით;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე;
- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე და შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ზედაპირული წყლების დაბინძურების რისკი, შემარბილებელი ღონისძიებებთან ერთად;
- ზემოქმედება საპროექტო ტერიტორიაზე არსებულ მცენარეებზე. მათზე ზემოქმედების შემთხვევაში, წარმოდგენილ იქნეს ინფორმაცია ზემოქმედებას დაქვემდებარებული ხე-მცენარეების შესახებ სახეობების და რაოდენობის მითითებით. ზემოქმედება საქართველოს კანონმდებლობითა და საერთაშორისო ხელშეკრულებებით დაცულ სახეობებზე და ჰაბიტატებზე. ამ ზემოქმედების შემცირების, შერბილების, თავიდან აცილების და საკომპენსაციო ღონისძიებებზე, მათ შორის, საჭიროების შემთხვევაში ჰაბიტატის აღდგენის ღონისძიებებზე;
- ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით მოსალოდნელი ზემოქმედება, ნარჩენების მართვის საკითხები, ნარჩენების მართვის გეგმა;
- ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე, ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- საპროექტო ზონაში ისტორიულ-არქეოლოგიური ობიექტების შესახებ ინფორმაცია;
- ზემოქმედება ისტორიულ-კულტურულ და არქეოლოგიურ ძეგლებზე და აღნიშნული ობიექტების დაზიანების პრევენციასთან დაკავშირებული ღონისძიებები;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების გეგმა-გრაფიკი;
- განსახორციელებელი გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა-გრაფიკი მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პერიოდისთვის;
- ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა;
- სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
- შესაძლო კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება;

- გზშ-ს ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;

6. გზშ-ის ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- აეროფოტო სურათზე (მაღალი გარჩევადობით) დატანილი საპროექტო არეალის სქემატური რუკა ბეჭდური და ელექტრონული ფორმით (A3 ფორმატი; Shape ფაილი WGS_1984_UTM 37N/38N_Zone პროექციით), სადაც მოცემული იქნება საპროექტო მონაკვეთის ინფრასტრუქტურული ობიექტები, არსებული და საპროექტო სახიდე გადასასვლელი, სამშენებლო ბანაკი, სამშენებლო მოედნები, სანაყაროების ტერიტორია (ასეთის საჭიროების შემთხვევაში);
- ხიდის ინფრასტრუქტურული ობიექტების ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები ერთიანი ცხრილის სახით;
- ინფორმაცია საპროექტო დერეფანში განსახლებას დაქვემდებარებული ტერიტორიების შესახებ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში);
- წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, ტერიტორია უშუალო სიახლოვესაა (6მ) „ევროპის ველური ბუნების და ბუნებრივი ჰაბიტატების დაცვის შესახებ“ (ბერნის) კონვენციის შესაბამისად შექმნილ „ზურმუხტის ქსელის“ დამტკიცებულ საიტთან (ბორჯომ-ხარაგაული-GE 0000010). აღნიშნულიდან გამომდინარე, საჭიროა, გზშ-ის ანგარიშში აისახოს ზურმუხტის დამტკიცებულ საიტზე ზეგავლენის შეფასება ე.წ მიზანშეწონილობის შეფასება, სადაც წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია იმ სახეობებსა და ჰაბიტატებზე შესაძლო ზემოქმედების და ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების ქმედებების შესახებ, რომელთა დასაცავად შეიქმნა მითითებული დამტკიცებული საიტი (მიუხედავად იმისა, ამორიცხულია თუ არა საპროექტო დერეფანი სახელმწიფო ტყის ფონდის ტერიტორიიდან).

შენიშვნები:

- ❖ სკოპინგის ანგარიშში, გვ.3-ზე საქმიანობის განხორციელების ადგილში მითითებულია ქვემო ქართლის რეგიონი, წალკის მუნიციპალიტეტი;
- ❖ გვ. 24-ზე ფონური მდგომარეობის აღწერა გადმოტანილია „შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-31) კოდა-ფარცხისი-მანგლისი-წალკა-ნინოწმინდას საავტომობილო გზის კმ.74 (73+580)-ზე, ხევზე არსებული სახიდე გადასასვლელის ნაცვლად ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის“ სკოპინგის ანგარიშიდან.
- ❖ სკოპინგის ანგარიშში წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რაოდენობა და სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლის ხარჯი გაანგარიშებულია 25 ადამიანზე, მაშინ როდესაც პროექტით გათვალისწინებულია 15 ადამიანის დასაქმება. შესაბამისად შესწორებას საჭიროებს აღნიშნული ინფორმაცია.

გზშ-ს ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილ „საერთაშორისო მნიშვნელობის (ს-8) ხაშური-ახალციხე-ვალეს (თურქეთის რესპუბლიკის საზღვარი) საავტომობილო გზის კმ 13 (12+240) მდ. ნაღვარევის ღელეზე არსებული სახიდე გადასასვლელის ნაცვლად ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის“ პროექტზე **სავალდებულოა გზმ-ს ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.